

Početna stranica>Obiteljskopравни predmeti i nasljeđivanje>**Zakonito preseljenje u inozemstvo s djecom**
Zakonito preseljenje u inozemstvo s djecom

Austrija

1 U kojim okolnostima roditelj može zakonito odvesti dijete u drugu državu bez suglasnosti drugog roditelja?

1.1. Kao prvo, potrebno je uputiti na sveobuhvatnu izmjenu Zakona kojim se uređuje odnos roditelja i djeteta, koja je izvršena Zakonom o izmjeni Zakona kojim se uređuje odnos roditelja i djeteta te Zakona o imenima iz 2013. (*Kindschafts- und Namensrecht-Änderungsgesetz 2013*) (BGBl I 2013/15), koji je u Austriji stupio na snagu 1. veljače 2013. Od tada, pravila o boravištu nalaze se u odjeljku 162. Općeg građanskog zakonika (*Allgemeines bürgerliches Gesetzbuch – ABGB*), iako ta pravila ne bi trebala tumačiti samostalno, nego u širem kontekstu drugih odredbi Zakona kojim se uređuje odnos roditelja i djeteta.

1.2. Roditelj može u svakom slučaju odvesti dijete u drugu državu bez suglasnosti drugog roditelja ako je, kao prvo, roditelju koji odvođi dijete dodijeljeno isključivo skrbništvo; kao drugo, prethodno je o tome obavijestio drugog roditelja i, kao treće, drugi roditelj pritom u razumnom roku nije izrazio protivljenje te nije u skladu s tim sudu uputio zahtjev za oduzimanje ili ograničenje skrbništva. Ako drugi roditelj podnese zahtjev sudu, sud mora odlučiti je li odvođenje zakonito ili nije. Kao zaštitnu mjeru u pogledu odluke o promjeni boravišta, sud može odrediti i zabranu odlaska s djetetom (odjeljak 107. stavak 3. četvrta rečenica Zakona o rješavanju sukoba (*Außerstreitgesetz – AußStrG*)).

Drugi roditelj mora uzeti u obzir izjavu roditelja kojem nije dodijeljeno skrbništvo u pogledu preseljenja u inozemstvo ako je želja izražena u toj izjavi više u skladu s najboljim interesima djeteta.

Ako roditelj kojem je dodijeljeno isključivo skrbništvo nad djetetom nije obavijestio drugog roditelja o planiranom preseljenju – taj je roditelj obavezan uputiti obavijest kad je riječ o bitnim pitanjima (odjeljak 189. stavak 1. prva rečenica ABGB-a, što u svakom slučaju uključuje preseljenje u inozemstvo) – ili ako se taj roditelj preseli u inozemstvo usprkos znatnom protivljenju koje je izrazio drugi roditelj, to ipak (ako ne postoji zakonsko skrbništvo drugog roditelja) ne čini povredu prava na brigu u smislu članka 3. Haške konvencije o otmici djece, nego samo povredu odredbi austrijskog Obiteljskog zakona kojim se uređuju interni odnosi između roditelja, uz moguće posljedice na temelju obiteljskog prava (od običnog upozorenja do promjene skrbništva).

1.3. Ako je roditeljima dodijeljeno zajedničko skrbništvo, oni moraju, koliko god je to izvedivo i moguće, izvršavati roditeljsku skrb uzajamnim sporazumom (odjeljak 137. stavak 2. zadnja rečenica ABGB-a).

Potrebno je razlikovati situacije u kojima dijete u inozemstvo odvođi (a) roditelj u čijem kućanstvu to dijete uglavnom boravi ili (b) drugi roditelj u čijem kućanstvu to dijete uglavnom ne boravi. Roditelj u čijem kućanstvu dijete uglavnom ne boravi u svakom slučaju postupa nezakonito u smislu članka 3. Haške konvencije o otmici djece. Kad je riječ o roditelju u čijem kućanstvu dijete uglavnom boravi, pravna situacija je složenija:

prethodno navedeni odjeljak 189. stavak 1. prva rečenica ABGB-a o obvezi obavješćivanja drugog roditelja o bitnim pitanjima primjenjuje se ako je roditeljima dodijeljeno zajedničko skrbništvo (odjeljak 189. stavak 5. ABGB-a). Neovisno o tome je li propust u pogledu obavješćivanja na temelju odjeljka 189. stavka 1. prve rečenice ABGB-a sam po sebi dostatan za povredu prava skrbi u smislu članka 3. Haške konvencije o otmici djece još uvijek nije posve razjašnjeno u okviru nove zakonske situacije, jer, iako o toj temi postoje različita tumačenja, još uvijek nema sudske prakse.

U ovom se slučaju u obzir mora uzeti i izjava roditelja u čijem kućanstvu dijete ne boravi ako je želja izražena u toj izjavi više u skladu s najboljim interesima djeteta. Neovisno o tome naziva li se to nezakonitom povredom prava skrbi u smislu Haške konvencije o otmici djece, neobavješćivanje može činiti postupanje u internom odnosu kojim se krši austrijsko obiteljsko pravo i uključuje prethodno navedene posljedice.

1.4. Ako je roditeljima dodijeljeno zajedničko skrbništvo, a nije utvrđeno u čijem će kućanstvu dijete uglavnom boraviti, mora se pribaviti suglasnost drugog roditelja. Ako ne postoji suglasnost drugog roditelja, sudu nadležnom za skrbništvo (*Pflegschaftsgericht*) može se podnijeti zahtjev za donošenje odluke o tom pitanju. Sud u svojoj odluci treba uzeti u obzir najbolje interese djeteta i prava roditelja na zaštitu od nasilja te na slobodu kretanja i slobodu obavljanja profesionalne djelatnosti (odjeljak 162. stavak 3. ABGB-a). Međutim, i u ovom slučaju svaki roditelj u odnosu prema trećim osobama ima ovlast zastupanja sve dok skrbništvo (u području prava na određivanje djetetova boravišta) nije konačno ili privremeno oduzeto.

2 U kojim je okolnostima potrebna suglasnost drugog roditelja za odvođenje djeteta u drugu državu?

U svakom slučaju, suglasnost drugog roditelja potrebna je ako roditelju koji odvođi dijete (a) nije dodijeljeno skrbništvo ili (b) mu je dodijeljeno skrbništvo, ali dijete uglavnom ne boravi u njegovu kućanstvu.

U slučajevima kada se (a) roditelj u čijem kućanstvu dijete uglavnom boravi ili (b) roditelj koji ima isključivo skrbništvo želi preseliti u drugu državu s djetetom, on ili ona mora u internom odnosu poštovati obvezu obavješćivanja na temelju odjeljka 189. ABGB-a (vidjeti odgovor na prvo pitanje) i uzeti u obzir mišljenje obaviještenog roditelja ako je ono više u skladu s najboljim interesima djeteta.

3 Ako drugi roditelj nije suglasan s odvođenjem djeteta u drugu državu, iako je ono nužno, kako se dijete može na zakonit način odvesti u drugu državu?

3.1. Ako je roditeljima dodijeljeno zajedničko skrbništvo, a nije utvrđeno u čijem će kućanstvu dijete uglavnom boraviti, roditelj koji želi svoje boravište prenijeti u inozemstvo, a nema suglasnost drugog roditelja, mora ponijeti zahtjev sudu nadležnom za skrbništvo. Sud u svojoj odluci o odobrenju treba uzeti u obzir najbolje interese djeteta i prava roditelja na zaštitu od nasilja te na slobodu kretanja i slobodu obavljanja profesionalne djelatnosti (odjeljak 162. stavak 3. ABGB-a).

3.2. Ako roditelju koji se želi s djetetom preseliti u inozemstvo uopće nije dodijeljeno skrbništvo ili ako dijete uglavnom ne boravi u njegovu kućanstvu, on ili ona mora sudu uputiti zahtjev za oduzimanje ili ograničenje skrbništva drugog roditelja (i, možda i samo djelomičan, prijenos skrbništva na njega ili nju). Posebno kao manje strogu mjeru u usporedbi s oduzimanjem skrbništva, sud isto tako može oduzeti zakonski potrebna prava suglasnosti i odobrenja ili zamijeniti zakonski potrebnu suglasnost ili odobrenje, ako ne postoje opravdani razlozi za odbijanje zahtjeva (odjeljak 181. stavak 1. ABGB-a).

3.3. Roditelj kojem je dodijeljeno skrbništvo i u čijem kućanstvu dijete uglavnom boravi mora obavijestiti drugog roditelja i dati mu priliku da izrazi svoje mišljenje (odjeljak 189. ABGB-a), ali obavješćivanje drugog roditelja i suglasnost nisu preduvjet za odlazak.

4 Primjenjuju li se ista pravila i na privremeno (npr. praznici, zdravstvena skrb itd.) i na trajno odvođenje? Ako je potrebno, priložite odgovarajuće obrasce suglasnosti.

Isto tako, kad je riječ o privremenom odvođenju u slučaju zajedničkog skrbništva, roditelji moraju, koliko god je to izvedivo i moguće, izvršavati roditeljsku skrb uzajamnim sporazumom (odjeljak 137. stavak 2. zadnja rečenica ABGB-a). Međutim, dokaz o tom uzajamnom sporazumu nije preduvjet za odlazak. Ipak, posve je zakonito ne primijeniti zahtjev u pogledu uzajamnog sporazuma, na primjer u slučaju spontanog posjeta djeđu i baki tijekom vikenda kad drugi roditelj ionako nije namjeravao imati bilo kakav kontakt s djetetom tijekom tog razdoblja (u ovom slučaju ne bi uopće bilo izvedivo postići uzajamni sporazum).

Isto se primjenjuje u slučajevima kada drugi roditelj samo treba biti obaviješten (odjeljak 189. stavak 1. ABGB-a), ali o okolnostima pojedinačnog slučaja (na primjer, trajanje, odredište i svrha putovanja) ovisi smatra li se uopće to privremeno odvođenje bitnim pitanjem.

Posljednji put ažurirano: 22/12/2018

Verziju ove stranice na nacionalnom jeziku održava odgovarajuća kontaktna točka EJN-a. Prijevode je napravila služba Europske komisije. Moguće promjene u originalu koje su unijela nadležna nacionalna tijela možda još nisu vidljive u drugim jezičnim verzijama. Europska pravosudna mreža i Europska komisija ne preuzimaju nikakvu odgovornost u pogledu informacija ili podataka sadržanih ili navedenih u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest kako biste vidjeli propise o autorskim pravima države članice odgovorne za ovu stranicu.